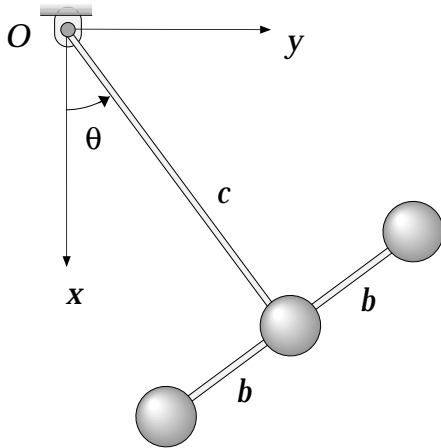

Tentamen i mekanik II SG1140

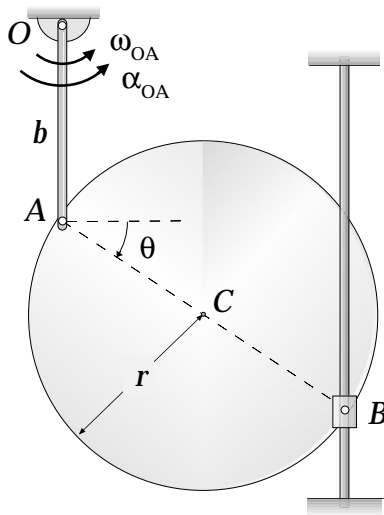
Varje uppgift ger högst 3 poäng. På varje del fordras 4 poäng för godkänt. Skrivtiden är 4 h.
Rita tydliga figurer, definiera införda beteckningar och motivera uppställda samband!

Lycka till! Visa hur du tänker!

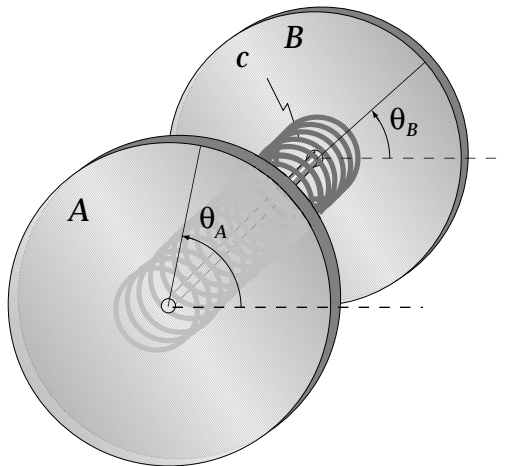
Problemdelen

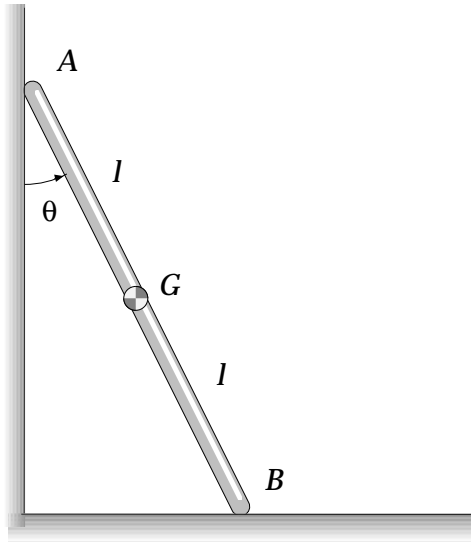
1. Tre små kulor, vardera med massan m , är fastsatta på ett lätt stelt T, som består av två vinkelräta stänger med längderna $2b$ och c . Kroppen är upphängd vid O på en fix, glatt horisontell glatt axel. Axeln är vinkelrät mot kroppens plan. Bestäm reaktionskraften på kroppen vid axeln i det nedersta läget om kroppen släpps från vila då $\theta = \pi/2$.

2. En cirkelskiva med radien r är i punkterna A och B med leder förenade med stängen OA respektive hylsan B , som kan röra sig på en vertikal stång. A och B ligger på en diameter som i det givna ögonblicket bildar vinkeln θ med horisontalplanet. Stängen OA har längden b . Den är i detta ögonblick vertikal och har vinkelhastigheten ω_{OA} och vinkelaccelerationen α_{OA} . Bestäm för samma ögonblick cirkelskivans vinkelhastighet ω och vinkelacceleration α .

3. Två cirkelskivor A och B kan rotera fritt kring en fix horisontell axel. De är förenade med en torsionsfjäder. Om cirkelskivorna vrids vinkeln θ_A respektive θ_B ger fjädern ett återförande kraftmoment $c(\theta_A - \theta_B)$ där c är fjäderkonstanten. (Modellen påminner alltså om fjäderkraft.) Rörelsen startar från vila då $\theta_A = -\pi$ och $\theta_B = \pi$. Bestäm vinkelhastigheten $\dot{\theta}_A$ i det läge då fjädern har sitt odeformerade (naturliga) tillstånd. Tröghetsmomenten för skivorna är I_A respektive I_B .

4. En rak, smal och homogen stång AB , med massan m och längden $2l$, glider mot ett glatt golv och en glatt vägg. Rörelsen sker i ett vertikalt plan. Stången startar från vila i ett vertikalt läge. Förutsätt kontakt vid A och bestäm vinkelaccelerationen $\ddot{\theta}$ som funktion av vinkeln θ !

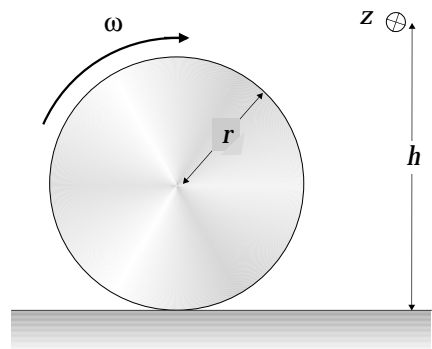
Tröghetsmomentet med avseende på en axel genom den homogena stångens masscentrum är $I_G = m(2l)^2/12 = ml^2/3$.

Teoridelen

5. Visa, med hjälp av sambandsformeln för hastigheter, att det för en stel kropps allmänna plana rörelse i varje ögonblick finns en punkt i kroppen eller dess stela utsträckning som har hastigheten noll. Visa också hur denna punkts läge kan bestämmas genom en geometrisk, grafisk konstruktion.

6. Betrakta en homogen cylinder med radien r som rullar utan att glida på ett bord. Inför en z -axel parallellt med cylinderns axel på höjden h ovanför bordet.

Bestäm h uttryckt i r så att rörelsemängdsmomentet för cylindern med avseende på z -axeln blir noll.

7. Ett rotationssymmetriskt hjul med massan m , radien r och tröghetsmomentet I med avseende på symmetriaxeln rullar utan att glida nerför ett plan som lutar vinkeln β mot horisontalplanet.

Bestäm masscentrums acceleration om friktionstalet är μ .

8. En rak, smal och homogen stång med massan m och längden b är i sin ena ändpunkt upphängd på en fix, glatt horisontell axel. En horisontell stötimpuls S , som är vinkelrät mot axeln, träffar stängen på avståndet x från upphängningspunkten. Bestäm x så att stötimpulsen i upphängningspunkten blir så liten som möjligt.

